

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/1/2018
Identifikačné číslo spisu:	7715010090
Dátum vydania rozhodnutia:	21.03.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:7715010090.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Františka Moznera a JUDr. Martina Piovartsyho na neverejnom zasadnutí konanom dňa 21. marca 2018 v Bratislave v trestnej veci obvineného P. N. pre zločin zabíjania podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. decembra 2016, sp. zn. 4To/105/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného P. N. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Michalovce z 29. septembra 2016, sp. zn. 4T/26/2015, bol obvinený P. N. uznaný vinným zo zločinu zabíjania podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 2. júla 2014 v čase medzi 15.00 h a 16.00 h v obci P., časť G. pred rodinným domom č. X po tom, čo prišiel poškodený nebohý A. S. na pomoc napadnutej sestre poškodenej O. F., bol poškodený A. S. pred rodinným domom č. X fyzicky napadnutý tým spôsobom, že obžalovaný P. N. obidvoma rukami hrubou drevenou palicou udrel po hlave poškodeného A. S., ktorý dôsledkom tohto úderu spadol na zem, kde ho následne ešte už odsúdený ml. F. U. na zemi najmenej dvakrát udrel drevenou palicou po rôznych častiach tela, čím obžalovaný P. N. poškodenému A. S. spôsobil smrteľné zranenie životne dôležitého orgánu - mozgu, a to na základe vypracovaného znaleckého posudku zasiahnutím do ľavej plochy hlavy dlhým pevným predmetom, čím pri útoku na oblasť hlavy došlo vplyvom dopadu zraňujúceho predmetu do oblasti hlavy naraz k vzniku tržnozmliaždenej rany v ľavej čelovospánkovotemennej oblasti prebiehajúcej rovnobežne s čelovou rovinou od stredu doľava nadol, k pomliaždeniam mäkkých lebečných pokrývok v ľavej čelovospánkovotemennej oblasti, k zlomenine lebky s obojstranným zlomením šupiny oboch spánkových kostí hore končiacich vo vencovitom šve, k

obojsstrannému krvnému výronu medzi tvrdú a mäkkú plenu mozgu v čelovotennospánkovej oblasti, ku krvácaniu v podpavúčnicovom priestore nad šiatrom mozgu a k mnohopočetným pomliaždeniam kôry ľavého spánkoveho a oboch čelových lalokov mozgu, pričom tieto poranenia viedli okamžite k otrasu mozgu s bezvedomím s nekontrolovateľným pádom poškodeného na prednú plochu tela, pričom tieto poranenia viedli k rozvoju opuchu mozgu a priamo a bezprostredne k smrti poškodeného A. S. na siedmy deň po úraze - dňa 9. júla 2014.

Prvostupňový súd obvinenému uložil podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods.1, § 37 písm. h), m), § 38 ods. 4 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obvineného pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému P. N. nahradiť poškodenej O. F., nar. XX.X.XXXX v G., trvale bytom P., G. č. X škodu vo výške 698,42 €.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. odkázal poškodenú O. F. so zvyškom nároku na náhradu škody na civilný proces.

Podľa § 288 ods. 1 Tr.por. odkázal poškodených O. S., nar. XX.XX.XXXX v M., ČR, trvale bytom P., G. X a Dôveru zdravotnú poisťovňu, a.s., Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: XX XXX XXX s nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Krajský súd v Košiciach rozhodujúc o odvolaní obvineného P. N. proti uvedenému rozsudku súdu prvého stupňa uznesením zo 7. decembra 2016, sp. zn. 4To/105/2016, odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol.

II.

D o v o l a n i e

a vyjadrenie k nemu

Proti citovanému rozsudku Okresného súdu Michalovce, ako aj uzneseniu Krajského súdu v Košiciach podal obvinený P. N. prostredníctvom obhajcu dňa 14. augusta 2017 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. obvinený uviedol, že prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní zamietol návrhy obhajoby na osobitné oboznámenie fotografie poškodeného, predvolanie jeho brata V. N., vypočutie vyšetrovateľa Policajného zboru, ktorý vypočúval poškodenú O. F., prečítanie výpovede svedka F. U. z prípravného konania v procesnom postavení svedka, s odôvodnením, že fotografia poškodeného po spadnutí je súčasťou vyšetrovacieho spisu a listinné dôkazy z vyšetrovacieho spisu už boli na hlavnom pojednávaní oboznamované, brat obvineného bol na hlavnom pojednávaní vypočutý, pričom ako blízky príbuzný obvineného odmietol vypovedať a vyšetrovateľa Policajného zboru podľa ustálenej judikatúry nemožno vypočúvať k obsahu zápisníc. Prvostupňový súd tiež uviedol, že by bolo nezákonné čítať výpoveď F. U. z prípravného konania v procesnom postavení svedka, pretože jeho procesné postavenie sa medzitým zmenilo v dôsledku vznesenia obvinenia pre trestný čin, pre ktorý bol v predmetnej trestnej veci aj právoplatne odsúdený. Podľa obvineného mal krajský súd správne na podklade jeho odvolania rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Tr. por. zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Konajúce súdy preto zásadným spôsobom porušili právo obvineného na obhajobu, ak v rozpore s Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“), Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a Trestným poriadkom neumožnili výsluch svedkov, ktorých obvinený navrhol, čím mu odňali možnosť reálneho uplatnenia práva na obhajobu.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. videl obvinený tiež v tom, že závery

okresného súdu, ktoré si osvojil krajský súd, sú v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami, najmä pri hodnotení znaleckého dokazovania. Poukázal pritom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) z 19. júna 2008, sp. zn. I. ÚS 243/2007, v zmysle ktorého „keď sú právne závery v extrémnom nesúlade s vykonanými skutkovými zisteniami alebo z nich v žiadnej možnej interpretácii súdneho rozhodnutia nevyplývajú, treba také rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 Dohovoru.“ Znalci z odboru súdneho lekárstva MUDr. Peter Labay a MUDr. Tibor Mátyás ako forenzní experti nepochybne zistili na objekte, ktorý bol zrejme použitý na útok na poškodeného, prítomnosť krvnej stopy od A. S. a aj vytrhnutý vlas s koreňom, ktorý patril nebohému S.. Napriek tomu prvostupňový súd uveril výpovedi F. U., v ktorej tvrdil, že obvinený P. N. rozrúbal a spalil drevenú latu, ktorou mal udrieť poškodeného S.. Podľa obvineného prvostupňový súd bagatelizoval závery znalcov s odôvodnením, že ich nemôže prijať, lebo znalci sa neoboznámili so zápisnicami z pojednávania ani so zápisnicami z prípravného konania. Podľa obvineného je to vrcholne absurdná úvaha, a ak by prijal takýto extrémny záver súdu, tak v prípade, ak by znalci napr. zistili, že obeť bola zavraždená bodnými ranami ostrým nožom, tak súd by im neuveril, lebo všetci svedkovia by vypovedali, že páchateľ obeť zastrelil brokovnicou.

V konaní došlo podľa obvineného tiež k porušeniu čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru a to z dôvodu nedoručenia vyjadrenia prokurátora k odvolaniu obvineného. Hoci k odvolaniu obvineného sa prokurátor vyjadril, obvinenému ani jeho obhajcovi toto vyjadrenie nebolo doručené a dozvedel sa o ňom až na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu. V tomto štádiu konania preto došlo k znevýhodneniu postavenia obvineného a k odopretiu možnosti vyjadriť sa k tomuto podaniu. Uvedený postup je preto podľa obvineného v danej veci z ústavnoprávneho hľadiska neakceptovateľný. V tejto súvislosti obvinený poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Ankerl v. Švajčiarsko z 23. októbra 1996, Mantovanelli v. Francúzsko, Hudáková a ďalší v. Slovenská republika, Trančíková v. Slovenská republika, ako aj na rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 230/03, IV. ÚS 186/09, II. ÚS 18/2013 a II. ÚS 148/2014. Na základe uvedeného obvinený uviedol, že nedoručením vyjadrenia prokurátora obvinenému, resp. jeho obhajcovi došlo k porušeniu práva obvineného ako strany v trestnom konaní na rovnosť zbraní (rovnosť strán konania), ako aj princípu kontradiktórnosti konania, a tým aj základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený odôvodnil tým, že krajský súd vo svojom druhom zrušujúcom uznesení z 21. júna 2016 v súvislosti so znaleckou činnosťou znalca MUDr. Juliána Tkáča uviedol, že pri vypracovaní posudku znalec nevychádzal len z objektívne zistených skutočností, ale hodnotil výpovede svedkov a tomu prispôboval svoje závery. Zároveň uložil okresnému súdu povinnosť ozrejmiť skutočnosť, ako je možné, že znalec MUDr. Julián Tkáč prišiel do kontaktu s poškodeným A. S. už 8 hodín po úraze, ktorý sa stal 2. júla 2014, keď uznesenie o pribratí znalca prevzal osobne od vyšetrovateľa dňa 9. júla 2014. Znalcom totiž nemôže byť osoba, ktorá bola svedkom udalosti, resp. ako lekár sa starala alebo bola v kontakte s poškodeným. Napriek tomu okresný súd pri uznaní viny hodnotil ako dôkaz proti obvinenému aj znalecký posudok MUDr. Tkáča, pričom krajský súd uvedené pochybenie nenapravil a bez bližšieho odôvodnenia odvolanie obvineného zamietol.

V súvislosti s dovolacím dôvodom uvedeným v § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. obvinený tiež poukázal na nesprávny postup prvostupňového súdu týkajúci sa výpovede F. U.. F. U. bol totiž v trestnom konaní vypočúvaný v procesnom postavení svedka (dňa 3. júla 2014), potom v procesnom postavení obvineného (dňa 17. júla 2014 a 2. októbra 2014), neskôr obžalovaného (na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine, ale ku skutku nevypovedal) a napokon znova v procesnej pozícii svedka (dňa 29. septembra 2016). Obvinený poukázal na to, že súdna prax je jednotná v tom, že osoba, ktorá bola pôvodne spoluobvinenou a u ktorej toto procesné postavenie zaniklo vylúčením veci zo spoločného konania, prípadne skončením trestného stíhania v dôsledku jeho zastavenia alebo v dôsledku právoplatného rozsudku (trestného rozkazu), sa vo veci vedenej proti bývalému spoluobvinenému vypočuje v procesnom postavení svedka (R 45/1978). Prvostupňový súd postupoval v zmysle uvedenej

judikatúry a na hlavnom pojednávaní dňa 29. septembra 2016 poučil F. U. ako svedka, pričom tento nevyužil svoje právo odmietnuť vypovedať a ako svedok nevypovedal. Po výpovedi tohto svedka obhajca obvineného žiadal, aby súd prečítal jeho predchádzajúce výpovede, čo prvostupňový súd odmietol v zmysle § 263 ods. 4 Tr. por. Podľa obvineného bol správny postup prvostupňového súdu spočívajúci v tom, že odmietol prečítať zápisnice o výsluchu F. U., ktoré urobil v procesnom postavení obvineného, avšak nesprávny bol postup prvostupňového súdu, v zmysle ktorého odmietol prečítať zápisnicu o výsluchu F. U. z 3. júla 2014, teda z obdobia, keď vypovedal ako svedok. Vzhľadom na skutočnosť, že F. U. na hlavnom pojednávaní vypovedal ako svedok, boli podľa obvineného splnené podmienky na prečítanie jeho výpovede z prípravného konania, v procesnej pozícii svedka, čím by bolo umožnené stranám, hlavne obhajobe, pýtať sa na rozpory vo výpovediach. V tejto súvislosti poukázal aj na znenie § 263 ods. 4 Tr. por. s tým, že z tohto ustanovenia je zrejmé, že prečítať výpoveď z prípravného konania možno len vtedy, ak osoba, ktorá vypovedá na hlavnom pojednávaní ako svedok, vypovedala v procesnom postavení svedka aj v prípravnom konaní.

Ak teda súd neumožnil obhajobe odstrániť rozpory vo výpovedi F. U., porušil podľa obvineného okrem iného aj jeho právo na spravodlivý proces, čo je porušením jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. Ak by súd výpoveď F. U. z prípravného konania prečítal, musel by konštatovať rozpory, umožniť obhajobe žiadať ich vysvetlenia a konfrontovať výpoveď F. U. z prípravného konania s ostatnými dôkazmi, ktoré spochybňujú vinu obžalovaného P. N.. Výpoveď F. U. z 3. júla 2014, podľa ktorej mal poškodeného A. S. udrieť po hlave, je totiž podľa obvineného P. N. v úplnom súlade so závermi znalcov MUDr. Labaja a MUDr. Mátyása, ktorí vo svojom znaleckom posudku konštatovali, že zraňujúcim predmetom bola s najväčšou pravdepodobnosťou drevená palica označená ako predmet č. 3 v znaleckom posudku KEÚ PZ č. ČES:PPZ-KEU-KE-EXP-2014/2339. Jedine týmto spôsobom sa podľa obvineného mohla na palicu (predmet. 3) dostať krv poškodeného a jeho vlas. Z tohto dôvodu bolo potrebné, aby po prečítaní výpovede z 3. júla 2014 F. U. odstránil rozpory vo svojich výpovediach.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. odôvodnil obvinený tým, že skutkový stav nebol v predmetnej veci správne právne kvalifikovaný, pretože nenaplnia znaky skutkovej podstaty trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. Skutok, ktorý bol ustálený súdmi v pôvodnom konaní, nezodpovedá požadovaným zákonným znakom skutkovej podstaty trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Ak má byť skutok uvedený v odsudzujúcom rozsudku právne posúdený ako trestný čin výtržníctva spáchaného v prítomnosti skupiny osôb mladších ako osemnásť rokov, tento zákonný znak skutkovej podstaty trestného činu musí byť konkretizovaný takým spôsobom, aby z neho bolo možné tento pojem vyvodiť. Zo skutkovej vety tento znak nevyplyva, keďže v nej nie je uvedená ani jedna osoba mladšia ako osemnásť rokov, za prítomnosti ktorej sa mal skutok stať.

Rovnako nesprávna je podľa obvineného aj právna kvalifikácia podľa § 364 ods. 2 písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., pretože použitie zbrane konzumoval trestný čin zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. a z tohto dôvodu je použitie kvalifikačného znaku skutkovej podstaty spočívajúcej v závažnejšom spôsobe konania (so zbraňou) pri trestnom čine výtržníctva v súbehu so zločinom zabitia vylúčené. Obvinenému bolo kladené za vinu, že zabil poškodeného jedným úderom hrubou palicou po hlave. Podľa neho je neprípustné, aby bolo toto konanie posúdené ako jednočinný súbeh zločinu zabitia a prečinu výtržníctva, pretože takýto súbeh je vzhľadom na zásadu faktickej konzumpcie trestných činov a pre pomer špeciality vylúčený. Obžalovanému bola pričítaná priťažujúca okolnosť spočívajúca v spáchaní viacerých trestných činov, pričom pri použití správnej právnej kvalifikácie by tomu tak nebolo a ovplyvnilo by to jeho postavenie.

S poukazom na uvedené obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom vyslovil, že rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2016, sp. zn. 4 To 105/2016 a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por., § 322 ods. 1 Tr.

por., § 147 ods. 1 Tr. zák. a § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. v neprospech obvineného P. N.. Obvinený ďalej navrhol, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil, rovnako tak zrušil aj rozsudok Okresného súdu Michalovce z 29. septembra 2016, sp. zn. 4T 26/2015, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a prikázal Okresnému súdu Michalovce, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 27. novembra 2017 vyjadrili poškodené O. F. a O. S., v ktorom vyjadrili svoj nesúhlas s podaným dovolaním obvineného a na základe toho navrhli, aby podané dovolanie Okresný súd Michalovce v plnom rozsahu zrušil a zamietol.

K dovolaniu obvineného sa podaním z 24. novembra 2017 vyjadril prokurátor Okresnej prokuratúry Michalovce. Vo svojom vyjadrení uviedol, že z podaného dovolania je zrejmé, že obvinený v podstate namieta zistený skutkový stav a spôsob, akým konajúce súdy vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech. Nevykonanie dokazovania v rozsahu, ako uviedol obvinený a hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, nie je možné uplatniť ako dôvod dovolania v zmysle § 371 Tr. por., ale ide o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy v jeho prospech. Na základe uvedeného prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zamietol dovolanie obvineného v zmysle § 392 ods. 1 Tr. por. z dôvodu zrejmého nenaplnenia dôvodov dovolania uplatnených obvineným.

Na vyjadrenie prokurátora reagoval obvinený svojim vyjadrením, podaným prostredníctvom obhajcu dňa 7. februára 2018, v ktorom uviedol, že nie je pravdou, že by v dovolaní namietal zistený skutkový stav a spôsob, akým konajúce súdy vyhodnotili vykonané dôkazy v jeho neprospech, pretože ak by bolo obsahom dovolania len toto, dovolací súd by sa ním vôbec nezaoberal a hneď by ho odmietol. Obvinený opätovne zhrnul dovolacie dôvody a stručne aj dovolacie námietky, ktoré uviedol vo svojom dovolaní, pričom konštatoval, že prokurátor sa k viacerým jeho dovolacím námietkam vôbec nevyjadril.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 Tr. por.), oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), za splnenia podmienok uvedených v § 373 Tr. por., v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.), a že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 ods. 1 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok a o tomto bolo rozhodnuté.

Súčasne však dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, nakoľko je zrejmé, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorým sa má zabezpečiť náprava procesných a hmotnoprávných chýb taxatívne uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. a) až n) Tr. por. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok (s výnimkou dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.) neslúži na revíziu skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu. Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nevykonanie ním navrhovaných dôkazov, extrémny nesúlاد právnych záverov so skutkovými zisteniami, nedoručenie vyjadrenia prokurátora. Postupujúc v intenciách rozhodnutia najvyššieho súdu, uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120, roč. 2012 (v zmysle ktorého „podľa § 385 Trestného poriadku je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi, ktoré sú v ňom uvedené, z čoho vyplýva, že táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia. Ak chybám, vytýkaným v podanom dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto (naposledy uvedenom) ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Tr. por. alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Tr. por., a to bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Tr. por.“), sa najvyšší súd v rámci tohto dovolacieho dôvodu zaoberal aj namietaným neprečítaním svedeckej výpovede F. U. z prípravného konania (keďže túto dovoláciu námietku obvineného vyhodnotil ako námietku smerujúcu k porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.).

Pokiaľ ide o obvineným namietané nevykonanie ním, resp. jeho obhajcom navrhovaných dôkazov, v tejto súvislosti je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 15. decembra 2009, sp. zn. 2 Tdo 45/2009, uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 7, roč. 2011, podľa ktorého „právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu.“

Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva v navrhovaní dôkazov (§ 34 ods. 1 a § 44 ods. 2 Tr. por.), zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dokazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (§ 208 a § 274 ods. 1 Tr. por.). Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že návrhmi obvineného na doplnenie dokazovania sa prvostupňový súd zaoberal, pričom navrhnuté dôkazy na hlavnom pojednávaní dňa 29. septembra 2016 zamietol. Samotné obvineným namietané nevykonanie ním navrhovaných dôkazov tak s poukazom na vyššie uvedené nemôže úspešne naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. z dôvodu viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.

Vo vzťahu k obvineným namietanému extrémnemu nesúladu právneho posúdenia zisteného skutku s vykonaným dokazovaním poukazuje najvyšší súd na svoje rozhodnutie, uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 14, roč. 2015, v zmysle ktorého „rovnako tak za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. pri uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ani dovolateľom tvrdený extrémny nesúlاد právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho

dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por.“ Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že ani táto dovolacia námietka obvineného nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Pokiaľ ide o obvineným namietané nedoručenie vyjadrenia prokurátora k podanému odvolaniu, resp. jeho doručenie až na verejnom zasadnutí, tu je potrebné poznamenať, že preštudovaním spisového materiálu najvyšší súd nezistil, že by sa prokurátor k odvolaniu obvineného proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 29. septembra 2016, sp. zn. 4T/26/2015 (voči ktorému, v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2016, sp. zn. 4To/105/2016, obvinený podal dovolanie), písomne vyjadril; vyjadrenie v zmysle konečného návrhu uviedol iba do zápisnice o verejnom zasadnutí (podobne ako obhajca obvineného). Z tohto dôvodu je táto námietka obvineného celkom bez významu a v žiadnom prípade nemôže zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

V súvislosti s neprečítaním svedeckej výpovede F. U. z 3. júla 2014 je potrebné uviesť, že prečítanie tejto jeho svedeckej výpovede bolo možné na účely odstránenia rozporov, keďže svedok F. U. vypovedal v rovnakom procesnom postavení ako na hlavnom pojednávaní dňa 29. septembra 2016 a prečítanie tejto výpovede navrhol obhajca obvineného (teda nešlo by o vykonanie dôkazu v neprospech obvineného). Na druhej strane je však potrebné konštatovať, že neprečítanie tejto svedeckej výpovede, resp. zamietnutie návrhu obhajoby na prečítanie svedeckej výpovede na účely odstránenia rozporov nemožno v posudzovanom prípade posudzovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom, keďže svedok F. U. vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní rozoberal aj skutočnosti týkajúce sa jeho skoršej výpovede v procesnom postavení svedka (uviedol, z akého dôvodu sa vo svojej prvej výpovedi priznal k spáchaniu skutku) a tiež odpovedal na otázky obhajcu smerujúce k zisteniu, prečo vypovedá na hlavnom pojednávaní tak, ako vypovedá.

Vychádzajúc z uvedeného možno konštatovať, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. v predmetnej veci naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď sa vydané rozhodnutie opiera o dôkazy, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom. Nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Jediným všeobecným pravidlom určujúcim rozsah dokazovania je zásada vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 10 Trestného poriadku, podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal obsah znaleckého posudku MUDr. Juliána Tkáča, konkrétne, že znalec pri jeho vypracovaní nevychádzal len z objektívne zistených skutočností. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na uznesenie najvyššieho súdu z 23. septembra 2015, sp. zn. 2 Tdo 57/2015, v zmysle ktorého „v rámci dovolaním iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Tr. por.), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania, najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.“ Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu je možné skúmať len to, či boli dodržané zákonné ustanovenia týkajúce sa vykonania toho-ktorého dôkazu, nemožno však (z dôvodu viazanosti

skutkovým stavom) preskúmať obsah jednotlivých vykonaných dôkazov. V predmetnej veci boli dodržané všetky zákonné ustanovenia týkajúce sa znaleckého dokazovania (či už pri oboznamovaní znaleckého posudku alebo pri výsluchu znalca), samotný obsah znaleckého posudku však najvyšší súd s poukazom na vyššie uvedené nemôže hodnotiť.

Pokiaľ ide o obvineným namietaný kontakt znalca s poškodeným pred jeho ustanovením za znalca v tejto veci, tu je potrebné poukázať na § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por., v zmysle ktorého „dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.“ Preskúmaním celého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že obvinený ani jeho obhajca kontakt znalca s poškodeným pred ustanovením za znalca počas celého predchádzajúceho konania nenamietali (počas konania túto skutočnosť namietol iba krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení). Splnenie podmienky predchádzajúcej námietky, resp. výtky v zmysle § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por. sa posudzuje samostatne u každého obvineného a na konštatovanie jej splnenia je potrebné, aby bola v dovolacom konaní uplatnená okolnosť v skoršom priebehu konania skutočne vytýkaná, t. j. aby bola táto predostretá ako výhrada, a to samotným dovolateľom, nie napríklad iba jeho spoluobvineným či prokurátorom (porovnaj uznesenie najvyššieho súdu z 25. septembra 2017, sp. zn. 1 Tdo V 15/2016). Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že predostrenou námietkou obvineného sa najvyšší súd zaoberať nemohol a z tohto dôvodu ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. v predmetnej veci naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd oprávnený skúmať iba to, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú dve alternatívy a síce, že skutok mal byť právne posúdený ako iný trestný čin alebo že skutok nie je trestným činom. Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, čo je zrejmé z dikcie § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu obvinený namietal nesprávnu právnú kvalifikáciu skutku ako trestného činu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák., keďže toto právne posúdenie podľa neho nezodpovedá skutkovej vete uvedenej v rozsudku súdu prvého stupňa.

Obvineným namietaná konzumácia použitia zbrane trestným činom zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. v tomto prípade neobstoja, keďže použitie závažnejšieho spôsobu konania spočívajúce v spáchaní trestného činu so zbraňou podľa § 138 písm. a) Tr. zák. je v zmysle tohto ustanovenia vylúčená len pri tam taxatívne menovaných trestných činoch, medzi nimi aj zločinu zabitia podľa § 147 Tr. zák. V predmetnej veci však súd závažnejší spôsob konania nepoužil vo vzťahu k zločinu zabitia (ktorú kvalifikáciu § 138 písm. a) Tr. zák. vylučuje), ale vo vzťahu k prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 2 písm. b) Tr. zák., kde je aplikácia § 138 písm. a) Tr. zák. prípustná. Zločin zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. vo svojej základnej skutkovej podstate neobsahuje ako zákonný znak použitie zbrane, preto v tomto prípade nemožno konštatovať ani porušenie § 38 ods. 1 Tr. zák., v zmysle ktorého „na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.“

Rovnako tak neobstojí ani obvineným namietaná faktická konzumpcia prečinu výtržníctva zločinom zabitia, resp. pomer špeciality týchto dvoch trestných činov. O faktickú konzumpciu ide vtedy, ak je porušenie alebo ohrozenie záujmov chránených jedným ustanovením Trestného zákona len bezvýznamným, vedľajším produktom hlavnej, závažnejšej trestnej činnosti, postihnutej iným ustanovením Trestného zákona (porovnaj Mencerová, I., Mnohosť trestnej činnosti, C.H. Beck, 2013, s. 16). V predmetnej veci však o takýto prípad nejde, a to najmä s poukazom na zistený skutkový stav, z ktorého vyplýva, že konanie obvineného, ktorým naplnil znaky prečinu výtržníctva, rozhodne nebolo celkom bez významu popri jeho konaní, ktorým naplnil znaky zločinu zabitia. Pomer špeciality znamená, že existencia špeciálneho ustanovenia má prednosť pred všeobecným ustanovením, ustanovenie užšie je špeciálne v pomere k širšiemu. V pomere špeciality sú ustanovenia Trestného zákona, ktoré chránia tie isté záujmy, ale špeciálne ustanovenie má vystihnúť určitý osobitný druh útoku (porovnaj Mencerová, I. Mnohosť trestnej činnosti, C.H. Beck, 2013, s. 15). Vychádzajúc z uvedeného je potom zrejmé, že prečin výtržníctva a zločin zabitia nemôžu byť v pomere špeciality z dôvodu rozdielnych objektov (predmetov ochrany) týchto trestných činov - pri zločine zabitia je objektom ľudský život a pri prečine výtržníctva je objektom záujem na ochrane pokojného občianskeho spoluzitia pred závažnejšími útokmi narušujúcimi verejný pokoj a poriadok.

Na druhej strane je však potrebné uviesť, že prvostupňovým súdom použitá právna kvalifikácia skutku aj ako prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 2 písm. c) Tr. zák. je nesprávna, nakoľko táto právna kvalifikácia nezodpovedá zneniu skutkovej vety napadnutého rozsudku, keďže v tejto nie je zmienka o spáchaní skutku v prítomnosti skupiny osôb mladších ako osemnásť rokov. Aj keď z výsluchov jednotlivých svedkov (medzi nimi aj maloletých) je zrejmé, že na mieste spáchania skutku sa v čase jeho spáchania nachádzali aj osoby mladšie ako osemnásť rokov, keďže ich prítomnosť nie je obsiahnutá v skutkovej vete napadnutého rozsudku, nemôže byť ani súčasťou právnej kvalifikácie tohto skutku. Pretože však ide o námietku vzťahujúcu sa k dovolaciemu dôvodu uvedenému v § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., je v tejto súvislosti potrebné pri rozhodovaní prihliadať aj na § 371 ods. 5 Tr. por., v zmysle ktorého „dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.“ Z citovaného ustanovenia vyplýva, že aj v prípade úpravy právnej kvalifikácie skutku vypustením prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 2 písm. c) Tr. zák., by to zásadným spôsobom neovplyvnilo postavenie obvineného, keďže kvalifikovaná skutková podstata § 364 Tr. zák., konkrétne podľa § 364 ods. 2 písm. b) Tr. zák. by, s poukazom na vyššie uvedené, naďalej ostala naplnená. Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. v predmetnom konaní naplnený nebol.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nie sú splnené dôvody dovolania predpokladané ustanoveniami § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Tr. por., preto dovolanie obvineného P. N. na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.